

Anna Strnadová

ŽIVOT
NA PAVOUČÍM
VLÁKNĚ

román

argo

argo

Anna Strnadová
Život na pavoučím vlákně

Anna Strnadová

**ŽIVOT NA
PAVOUČÍM
VLÁKNĚ**

argo

Copyright © Anna Strnadová, 2024

Cover Photo © Josef Illík, heirs, 2024

ISBN 978-80-257-4444-4 (váz.)

ISBN 978-80-257-4512-0 (e-kniha)

A osud tvůj?

Usmál se na tebe jen jednou
a tys při tom nebyl...

Vladimír Holan

Frída Tomschitschová

Stála v síni Karolina a nadšeně vstřebávala atmosféru. Prožívala jeden ze svých životních okamžiků. Dva špalíry – chlapec, děvče, chlapec, děvče, upřený pohled k předsedajícím akademikům, kteří je předáním diplomů propustí jako hotové lékaře k pacientům do nemocnic a na kliniky. Melodii státní hymny dnes vnímala dojatě, byla hrána jen pro ně. Elfrieda vypnula hrdě hrud' a rukou sjela po svých dlouhých tmavých šatech. Obepínaly její štíhlou postavu, formovanou pravidelným cvičením, ale také stresem a stravou odbývanou ve dnech prožitých nad skripty před těžkými státnicemi. Někdy studovala až do rána, usínala na tři čtyři hodiny, ale strach, že by neuspěla, ji probouzel. Nevyspání a únavu zaháněla hrnkem horké kávy a pokračovala tam, kde před několika málo hodinami skončila. Byla vzornou studentkou, vždy stoprocentně připravenou a jediná chvalitebná v indexu narušila monotónní řadu výborných.

Rektorův proslov v latině sledovala jen chvíli, následně ji pohltit ten nádherný obluzující pocit. Zdálo se jí, že se vznáší nad hlavami všech. Prohlížela si taláry akademiků, insignie, svoje spolužáky a taky rodiče. Seděli po levé straně a dívali se úplně někam jinam, žasla, že ji nevidí, na tu dálku nepoznala, že k ní každou chvíli stočili pohled. Zahleděla se na sochu Karla IV., maličko se usmíval dnešnímu ceremoniálu, a tím víc jí byl sympatický.

Probral ji rektorův promoční slib. Teď už je budou jmenovitě vyvolávat, budou pokládat prst na insignii a říkat tu tajemnou latinskou větu. Ráno s nimi celý postup nazkoušeli, a tak když se ozvalo její jméno, přistoupila a slavnostně

pronesla „spondeo ac polliceor“. Vtisknutý diplom v červeném obalu by jí zajišťoval možnost pronést poděkování za celý ročník, ale ona ho odmítla ve prospěch svého spolužáka s omluvou, že při slavnostních příležitostech těžko ovládá své city. Byla to pravda, promoci skončí bezstarostné období, lekla se, že už nebude vstupovat do učeben fakulty, ale na dětskou kliniku, kde bude zodpovědná za určení diagnóz. Zaplavila ji lítost ještě nad něčím jiným, co se dalo jen těžko definovat.

Elfrieda už měla čtyřiaadvacet, ale žádnou vážnou známost. S několika mladíky, kteří o ni usilovali, zašla do kina, ale vztah brzy ukončila, protože ji zvlášť nepřitahovali. Nebrala svůj život lehkomyšlně, nejdůležitější pro ni bylo studium. Patřila mezi ty, kterým se říkalo pohoršlivé už od základní školy „šprtka“.

V aule zachytila matčin tázavý pohled. Sledovala dvě rodiny, které se střídaly při fotografování pod císařským majestátem. Jako první vždy nastoupila děvčata se svými partnery, a teprve potom následovala skupinka s rodiči a sourozenci. Její focení před Karlovou sochou proběhlo rychle. Snažila se nečekaný smutek zaplašit smíchem, že už teď bude svými daněmi taky přispívat na studium dalších studentů, a schovala svou tvář do náruče květů.

Po dvou letech zaměstnání na dětském oddělení se vrátila na fakultu a během tří let vystudovala ještě stomatologii. Rodičům to zdůvodnila tím, že není spokojená s péčí místního zubaře.

Jednoho dne se objevil Josef, v její soukromé zubní ordinaci ho zaregistrovali jako pacienta. Začal ji neúnavně nadbíhat. Nebyl sám, odrážela pozornost několika mužů, kteří však nebyli tak vytrvalí a vzdali to. Josef projevoval tvrdohlavě svou náklonnost několik měsíců. Nereagoval na její ostentativní nezájem, čekával před domem po skončení pracovní

doby, nenechal se odradit, když ho žádala, aby ji nedoprovázel. Občas se mu ji sice podařilo přemluvit k návštěvě kina nebo jiné kulturní akce, ale nedávala mu žádnou šanci.

Jeden z jejich důvodů odmítání byl národnostní rozdíl. Neřekla mu to, zatvrzele se však vyhýbala německým nápadníkům a maminciným domluvám se smála. Byla přesvědčená, že si může vybírat a že Josef není ten pravý. Když už doma vyplývali všechny argumenty, poslali ji za tetou Editou do Ostavy. V rodině zastávala úlohu jakéhosi poradce, který dovedl vyřešit každý problém rázně a s nadhledem.

„Jsem Židovka, on je Němec,“ hájila se od začátku Frida, když narazila na tetino nepochopení. Do tváře se jí vehnala červeň, dávala najevo, že neustoupí ze svého přesvědčení. Nečekala, že se do jejich vdavek, které byly přece jen její záležitostí, zapojí někdo další z rodiny.

„A co na tom záleží, když tě má rád? Oba mluvíte česky. Navíc jsi pokřtěná v katolickém kostele.“

„Ale já nevím, jestli ho miluju.“

„Děvče, máš devětadvacet, teď už nikoho pořádného neseženeš. Co dělá?“ Editu rozčílily Fridiny argumenty. Stála na svém jako malá holčička, která neví sama, co chce.

„Hraje v Německém filharmonickém orchestru kontrabas. Vidiš, ani si nevybral žádný český soubor.“

„Myslím, že si hledáš zbytečné výmluvy. Hudebníci jsou citliví lidé, nemůžeš čekat na nějakého prince, ti dávno vymřeli.“ Teta se vžila do role dohazovače, a aniž byla dopředu zpravena rodinou, postavila se na Josefovou stranu. Kladla pro a proti, netlačila na Fridu, ale pomalu rozpouštěla její neústupnost. Uvařila konvici čaje, nalila do křehkých hrníčků, přistrčila misku s medem a citron.

„Vidiš, jak se to krásně kombinuje, sladké a kyselé. Úplná harmonie.“

„Co tím chceš říct?“ zamračila se Frida.

„Já? Přemýšlej, život je někdy tak složitý. Taky jsem měla ke svému muži plno výhrad, ale společné chvíle všechno obrousí. Na lásce se musí pracovat každým dnem. Teď se máme oba hodně rádi.“

„Ale to se každému nepodaří.“

„Máš pravdu, nepodaří, ale v tvém případě záleží hodně na tobě.“ Edita sáhla znovu po lžičce s medem a rozpustila ho v čaji, aniž by k Frídě zdvihla oči. Po třech dnech ji poslala domů napůl smířenou s nápadníkem.

Princové vymřeli, ozývalo se Frídě ve vlaku, i nárazy kol na spoje kolejnic skandovaly totéž do rytmu. Opřela si hlavu o okno, přemýšlela. Rozhlédla se, jestli by se tady nějaký neobjevil. Nic. Samí strejcové v kloboucích nebo s čepicemi na hlavě, žádný elegán, žádný hezoun. Smíření prostoupilo celou její bytostí, napřímila se, slabá tíseň na hrudi, kterou si vypěstovala svým nesouhlasem, pomalu mizela. Její Josef to vyhrál na celé čáře.

V listopadu devatenáct set třicet jedna se provdala. Na dotaz kněze: „Berete si za manžela...“, odpověděla „ano“ bez zaváhání. Večer si to před zrcadlem nacvičovala, ale necítila nic. Ani lásku, ani odpor, nic. Lhostejnost.

„To nic, děvenko,“ šeptala jí teta při gratulaci. „Ono to přijde.“

Sára Lebensternová

Sára Lebensternová byla Židovka. Svůj původ by nezatajila, ani kdyby nikdo neznal její příjmení. Černé vlasy jako žíně, tmavé pronikavé oči a stále nepřítomný pohled vyjadřoval nezáměr o dění kolem sebe. Nepřitahovala nápadníky, ani když jí bylo kolem dvacátého roku, kdy děvče vyrostle nejvíce do krásy. Její bledou tvář hyzdil poměrně dlouhý nos, který se vůbec nehodil k nevýraznému obličejí. Kostnatou postavou bez jediného gramu tuku připomínala jezdeckého koně. Na jejich vdavkách měl určitě podíl otcův majetek. Rodiče vlastnili veliký hotel v centru Brna, a když o něj v jedenačtyřicátém přišli, Sára ztráty nelitovala, protože v létě, v době největšího přílivu turistů, v něm musela vypomáhat. Často zahlédla úšklebky personálu, ale mohly to být klidně i neskrývané přátelské úsměvy. Jen ona si je tak vykládala. Připadala si před nimi nejistá, nemotorná, balancovala ztuhle mezi stoly a byla ráda, když donesla jídlo v pořádku. Žádná elegance, jakou předváděli její kolegové. Ti proplouvali mezi stoly, nad hlavou plný podnos, a objednávky předkládali s úsměvem a baletní úklonou. Nikdy se jí nepodařilo naložit tolik talířů jako jim. A tak roznášela jen čtyři a neobratně je stavěla před hosty. Její zapojení do práce mělo své výhody. Sára přicházela po nekonečné směně celá vyčerpaná za otcem a vymáhala pro své dočasné kolegy mimořádné odměny. Pochopili to a měli ji za to rádi, ale ona se nedokázala s nikým mile bavit, nenavázala s nikým přátelský kontakt, plaše odpovídala jen na nejnnutnější dotazy a zamlkle je míjela. Po skončení práce se rychle stáhla do místnosti, kterou si vyžádala, protože se odmítala převlékat v šatně

s ostatními ženami. Věděla, že by ji okukovaly a hodnotily. Děvčata po směně ještě chvíli ráda klábosila před hotelem a Sářin odchod hodnotila pokaždé stejnou větou: „Už zase utíká,“ ale dál ji nepomlouvaly. Ostatně nebylo o čem hovořit.